

CAN YOU ANSWER THESE QUESTIONS?

1. Describe the legal basis for the Jews to reclaim their ancient homeland from a secular point of view as well as from the Torah's perspective.
2. What are the boundaries of the Land of Canaan?
3. Describe the circumstances when the land of Canaan was first promised to the Jewish people.
4. Who are the Rephaim and where did they live?
5. Ultimately, when will the promises regarding the Land of Canaan be fulfilled?

This and much more will be addressed in the second lecture of this series:

**"The Promised Land:
The Basis for the Jewish Claim to the Land of Israel."**

To derive maximum benefit from this lecture, keep these questions in mind as you listen to the lecture and read through the outline. Go back to these questions once again at the end of the lecture and see how well you answer them.

PLEASE NOTE: This outline and source book were designed as a powerful tool to help you appreciate and understand the basis of Jewish History. Although the lectures can be listened to without the use of the outline, we advise you to read the outline to enhance your comprehension. Use it, as well, as a handy reference guide and for quick review.

**This lecture is dedicated to the memory and *Li-ilui Nishmos*
Mr. Herbert Hillman יוסף בן יוסף יצחק בן יוסף, Mr. Elie Maimaran אליהו בן**

היים

**and Mrs. Angele Maimaran מקנין בת יוסף יוסף
of blessed memory.**

THE EPIC OF THE ETERNAL PEOPLE
Presented by Rabbi Shmuel Irons

Series XX Lecture #2

THE PROMISED LAND:
THE BASIS FOR THE JEWISH CLAIM TO THE LAND OF ISRAEL

I. The Legal Claim to G-d's Land by G-d's People

A.

(1) אמר רבי יצחק, לא היה צריך להתחיל את התורה אלא מהחדש הזה לכם, שהיא מצוה ראשונה שנצטוו ישראל, ומה טעם פתח בבראשית, משום כח מעשיו הגיד לעמו לתת להם נחלת גוים (תהלים קיא, ו.), שאם יאמרו אומות העולם לישראל, ליסטים אתם, שכבשתם ארצות שבעה גוים, הם אומרים להם, כל הארץ של הקב"ה היא, הוא בראה ברצונו נתנה להם, וברצונו נטלה מהם ונתנה לנו: רש"י בראשית א:א

Rabbi Yitzchak said: He (Hashem) didn't need to begin the Torah [from the account of Genesis] but rather from, "This month shall be unto you [the beginning of the cycle of months]," which is the first commandment which the people of Israel were [directly] commanded [to observe]. And what is the reason that He began [the Torah] with the account of Genesis? Because [of the verse,] "The power of His works He has declared to His people in order to give them the heritage of the nations." (Psalms 111:6) For should the nations of the world question the validity of Israel's title to the Holy Land by saying, "You are robbers in that you have overrun the territories of the seven peoples [that previously occupied the land]," Israel can retort, "The whole world is the L-rd's. He created it and gave it to whomsoever He saw fit. It was His will to give it to them (the Canaanite peoples) and it was His will to take it away from them and give it to us." **Rashi, Genesis 1:1**

(2) ונתן רבי יצחק טעם לזה, כי התחילה התורה בבראשית ברא א-להים וספור כל ענין היצירה עד בריאת אדם, ושהמשילו במעשה ידיו וכל שת תחת רגליו, וגן עדן שהוא מבחר המקומות הנבראים בעולם הזה נעשה מכוון לשבתו, עד שגירש אותו חטאו משם, ואנשי דור המבול בחטאם גורשו מן העולם כולו, והצדיק בהם לבדו נמלט הוא ובניו, וזרעם חטאם גרם להם להפיצם במקומות ולזרותם בארצות, ותפשו להם המקומות למשפחותם בגוייהם כפי שנזדמן להם: אם כן ראוי הוא, כאשר יוסיף הגוי לחטוא, שיאבד ממקומו ויבוא גוי אחר לרשת את ארצו, כי כן הוא משפט הא-להים בארץ מעולם, וכל שכן עם המסופר בכתוב כי כנען מקולל ונמכר לעבד עולם (להלן ט כז), ואינו ראוי שיירש מבחר מקומות היישוב, אבל יירשנה עבדי ד' זרע אוהבו, כענין שכתוב (תהלים קה מד) ויתן להם ארצות גוים ועמל לאומים יירשו בעבור ישמרו חקיו ותורותיו ינצורו כלומר, שגירש משם מורדיו, והשכין בו עובדיו, שידעו כי בעבודתו ינחלוה, ואם יחטאו לו תקיא אותם הארץ, כאשר קאה את הגוי אשר לפניהם: פירוש הרמב"ן, שם

Rabbi Yitzchak explained why the Torah began with the Genesis narrative. [This is because of the lesson that can be derived from it.] After relating in some detail the process of creation which culminated with the creation of man and how He had empowered man to rule over His handiwork and how He had placed everything under his control and how the Garden of Eden (Gan Eden), the choicest place [on earth] was designed to be man's domicile, Scripture describes

man's sin, the cause of his being expelled from the Garden of Eden. Scripture then proceeds to explain how the sins of the people of the generation of the Flood caused them to be expelled [through death] from the entire world. Only the most righteous amongst them was saved; he and his children. The sins of that man's descendants caused them to be dispersed throughout the world and to take control of what ever area they happened upon to be designated the homeland of their respective families or nations. That being the Divine plan and pattern from the inception, it only follows logically that when a nation sins that they should forfeit the rights to their place, allowing another nation to come and conquer their land. This principle most certainly applies to Canaan who was cursed to be a slave for eternity, (See Genesis 9:27) and is most certainly not fit to inherit the most prized populated area on earth. Rather, those that serve G-d, the descendants of His beloved, [Avraham,] are the ones chosen to inherit it. This is expressed in the verse (Psalms 105:44), "And He gave them the lands of the nations; and they seized the products of the labor of the people, in order that they might observe His statutes, and keep His teachings . . .," i.e. He expelled those that rebelled against Him and settled in their place His servants, in order that they should realize that their sole right to inherit it is through Divine service and if they sin, the land will vomit them out just as it had vomited out the nation that preceded them. **Ramban, Genesis 1:1**

B.

(1) חביבה ארץ ישראל שבחר בה הקב"ה אתה מוצא כשברא העולם חלק הארצות לשרי האומות ובחר בארץ ישראל. מדרש תנחומא פרשת ראה פרק ח

Beloved is *Eretz Yisrael* (the Land of Israel), for the Holy One, blessed be He, chose it. You find that when He created the world, He apportioned the various lands to the ministering angels of each nation. He, Himself, chose *Eretz Yisrael* [to be His own]. **Midrash Tanchuma Parshas R'ai Chapter 8**

(2) והארץ לא תמכר לצמתת כי-לי הארץ כי גרים ותושבים אתם עמדי: ויקרא כה:כג

The Land shall not be sold forever; for the Land is Mine; for you are strangers and sojourners with Me. **Leviticus 25:23**

II. The Land of Canaan

A.

וּכְנַעַן יָלַד אֶת צִידֵן בְּכוֹרוֹ וְאֶת חֵת: וְאֶת הַיְבוּסִי וְאֶת הָאֱמֹרִי וְאֶת הַגִּרְגָּשִׁי: וְאֶת הַחִוִּי וְאֶת הָעַרְקִי וְאֶת הַסִּינִי: וְאֶת-הָאֲרֻזִּי וְאֶת הַצְּמֹרִי וְאֶת הַחֲמָתִי וְאַחַר נִפְצוּ מִשְׁפָּחוֹת הַכְּנַעֲנִי: וַיְהִי גְבוּל הַכְּנַעֲנִי מִצִּידֵן בְּאַכָּה גְרָרָה עַד עֵזָה בְּאַכָּה סְדֹמָה וְעִמְרָה וְאַדְמָה וְצָבִים עַד לְשֹׁעַ: בְּרֵאשִׁית י:טו-יט

And Canaan fathered Sidon his firstborn, and Heth, And the Jebusite, and the Amorite, and the Gergashite, And the Hivite, and the Arkite, and the Sinite, And the Arvadite, and the Zemarite, and the Hamathite; and afterwards were the families of the Canaanites spread abroad. And the border of the Canaanites was from Sidon, as you come to Gerar, to Gaza; as you come to Sodom, and Gomorrah, and Admah, and Zeboim, to Lasha. **Genesis 10:15-19**

B.

וַיְדַבֵּר ד' אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר: צוֹ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאִמְרַתְּ אֲלֵהֶם כִּי אַתֶּם בָּאִים אֶל הָאָרֶץ פְּנַעַן זֹאת הָאָרֶץ אֲשֶׁר תִּפְּלֹ לְכֶם בְּנַחֲלָה אֶרֶץ פְּנַעַן לְגַבְלֹתֶיהָ: וְהָיָה לְכֶם פֶּאֶת נֶגֶב מִמִּדְבָּר צֶן עַל יְדֵי אֲדוֹם וְהָיָה לְכֶם גְבוּל נֶגֶב מִקְצֵה יַם הַמֶּלַח קְדָמָה: וְנָסַב לְכֶם הַגְּבוּל מִנֶּגֶב לְמַעְלָה עַקְרָבִים וְעֶבֶר צָנָה וְהָיוּ תוֹצְאֹתָיו

מִנְגֹב לְקָדֵשׁ בְּרִנֵּעַ וַיֵּצֵא חֲצַר אֲדָר וְעֵבֶר עֲצֻמָּנָה: וְנֹסֵב הַגְּבוּל מֵעֲצֻמוֹן נַחֲלָה מִצְרַיִם וְהָיוּ תוֹצְאֹתָיו הַיְמָה: וְגְבוּל יָם וְהָיָה לְכֶם הַיָּם הַגָּדוֹל וְגְבוּל זֶה יְהִיָּה לְכֶם גְּבוּל יָם: וְזֶה יְהִיָּה לְכֶם גְּבוּל צְפוֹן מִן הַיָּם הַגָּדֹל תִּתְּאוּ לְכֶם הַר הָהָר: מֵהַר הָהָר תִּתְּאוּ לְבֵא חֶמֶת וְהָיוּ תוֹצְאוֹת הַגְּבוּל צְדָדָה: וַיֵּצֵא הַגְּבוּל זְפֹרְנָה וְהָיוּ תוֹצְאֹתָיו חֲצַר עֵינָן זֶה יְהִיָּה לְכֶם גְּבוּל צְפוֹן: וְהַתְּאוּיֹתָם לְכֶם לְגְבוּל קְדָמָה מִחֲצַר עֵינָן שְׂפָמָה: וַיֵּרֶד הַגְּבוּל מִשְׂפָּם הַרְבֵּלָה מִקְדָּם לְעֵינָן וַיֵּרֶד הַגְּבוּל וּמַחָה עַל כְּתָף יָם כְּנָרֶת קְדָמָה: וַיֵּרֶד הַגְּבוּל הַיְרֵדָנָה וְהָיוּ תוֹצְאֹתָיו יָם הַמֶּלֶח זֹאת תְּהִיָּה לְכֶם הָאָרֶץ לְגְבוּלֶיהָ סְבִיב: בַּמְדַּבֵּר לַדֹּא-יב

And the L-rd spoke to Moses, saying, Command the people of Israel, and say to them, When you come into the land of Canaan; this is the land that shall fall to you for an inheritance, the land of Canaan with its borders; Then the Negev quarter shall be from the wilderness of Zin along by the border of Edom, and your south border shall be the end of the Sea of Salt on the east; And your border shall turn from the Negev to Maale-Akrabbim, and pass on to Zin; and its limits shall be from the south to Kadesh-Barnea, and shall go on to Hazar-Addar, and pass on to Azmon; And the border shall turn from Azmon to the brook of Egypt and the limits shall be at the sea. And as for the western border, you shall have the Great Sea for a border; this shall be your west border. And this shall be your north border; from the Great Sea you mark your line to Mount Hor; From Mount Hor you shall mark your line to the entrance of Hamath; and the limits of the border shall be to Zedad; And the border shall go on to Ziphron, and its limits shall be at Hazar-Enan; this shall be your north border. And you shall point out your east border from Hazar-Enan to Shepham; And the border shall go down from Shepham to Riblah, on the east side of Ain; and the border shall descend, and shall reach the side of the sea of Kinnereth eastward; And the border shall go down to the Jordan, and its limits shall be at the Sea of Salt; this shall be your land with its borders around. **Numbers 34:1-12**

C.

וְאֵרַד לְהַצִּילוֹ | מִיַּד מִצְרַיִם וּלְהַעֲלֹתוֹ מִן-הָאָרֶץ הַהִוא אֶל-אָרֶץ טוֹבָה וְרַחֲבָה אֶל-אָרֶץ זָבֹת חֶלֶב וְדָבֶשׁ אֶל-מְקוֹם הַכְּנַעֲנִי וְהַחִתִּי וְהָאֱמֹרִי וְהַפְּרִזִּי וְהַחִוִּי וְהַיְבוּסִי: שְׁמוֹת ג:ח

And I have come down to save them from the hand of the Egyptians, and to bring them out of that land to a good and large land, to a land flowing with milk and honey; to the place of the Canaanites, and the Hittites, and the Amorites, and the Perizzites, and the Hivites, and the Jebusites. **Exodus 3:8**

D.

רבי יוסי הגלילי אומר אין מביאים בכורים מעבר לירדן שאינו זבת חלב ודבש. בכורים א:

Rabbi Yosei HaGalili said: One does not bring the first fruits from the East Bank of the Jordan, as it is not overflowing with milk and honey. **Bikurim 1:10**

E.

וַיְדַבֵּר אֲ-לֹהִים אֶל מֹשֶׁה וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֲנִי ד': וְאָרָא אֶל אַבְרָהָם אֶל יִצְחָק וְאֶל יַעֲקֹב בְּאֶ-ל שְׂדֵי וּשְׂמֵי ד' לֹא נודעתי להם: וְגַם הִקְמַתִּי אֶת בְּרִיתִי אִתָּם לְתֵת לָהֶם אֶת אָרֶץ כְּנַעַן אֶת אָרֶץ מְגַרִּיהֶם אֲשֶׁר-גָּרוּ בָּהּ: שְׁמוֹת ג-ד

And G-d spoke to Moses, and said to him, I am the L-rd; And I appeared to Abraham, to Isaac, and to Jacob, by the name of G-d Al-mighty (*E-l Sha-dai*), but by my name The L-rd was I not known to them. And I have also established My covenant with them, to give them the land of Canaan, the land of their sojourning, in which they sojourned. **Exodus 6:24**

III. The Covenant of the Land of Canaan

A.

(1) וַיְהִי אַבְרָם בֶּן תְּשַׁעִים שָׁנָה וַתִּשַׁע שָׁנִים וַיֵּרָא ד' אֶל אַבְרָם וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֲנִי אֵל שְׁדֵי הַתְּהַלֵּךְ לְפָנַי וְהָיָה תַמִּים: וְאַתָּנָה בְרִיתִי בֵּינִי וּבֵינְךָ וְאַרְבָּה אוֹתְךָ בְּמָאֵד מְאֹד: וַיִּפֹּל אַבְרָם עַל פָּנָיו וַיִּדְבֹּר אִתּוֹ אֲ-לֹהִים לֵאמֹר: אֲנִי הִנֵּה בְרִיתִי אִתְּךָ וְהָיִיתָ לְאֵב הַמּוֹן גּוֹיִם: וְלֹא יִקְרָא עוֹד אֶת שְׁמֶךָ אַבְרָם וְהָיָה שְׁמֶךָ אַבְרָהָם כִּי אֵב הַמּוֹן גּוֹיִם נִתְתִּיךָ: וְהִפְרִתִי אִתְּךָ בְּמָאֵד מְאֹד וְנִתְתִּיךָ לְגוֹיִם וּמְלָכִים מִמֶּךָ יֵצְאוּ: וְהִקַּמְתִּי אֶת-בְּרִיתִי בֵּינִי וּבֵינְךָ וּבֵין זְרַעְךָ אַחֲרֶיךָ לְדֹרֹתֶם לְכָרִית עוֹלָם לִהְיוֹת לְךָ לֹא-לֹהִים וּלְזַרְעֶךָ אַחֲרֶיךָ: וְנִתְתִּי לְךָ וּלְזַרְעֶךָ אַחֲרֶיךָ אֶת אֶרֶץ מִגְרִיד אֶת כָּל אֶרֶץ כְּנָעַן לְאַחֲזֹת עוֹלָם וְהָיִיתִי לָהֶם לֹא-לֹהִים: וַיֹּאמֶר אֲ-לֹהִים אֶל אַבְרָהָם וְאַתָּה אֶת בְּרִיתִי תִשְׁמַר אִתָּהּ וְזַרְעֶךָ אַחֲרֶיךָ לְדֹרֹתֶם: זֹאת בְּרִיתִי אֲשֶׁר תִּשְׁמְרוּ בֵּינִי וּבֵינֵיכֶם וּבֵין זְרַעֲךָ אַחֲרֶיךָ הַמּוֹל לָכֶם כָּל זָכָר: וְנִמְלַתֶם אֶת בְּשַׂר עֶרְלֹתְכֶם וְהָיָה לְאוֹת בְּרִית בֵּינִי וּבֵינֵיכֶם: בְּרֵאשִׁית יוֹ-א-יֵא

And when Abram was ninety nine years old, the L-rd appeared to Abram, and said to him, “I am the Al-mighty G-d (**E-I Sha-dai**); **walk before me, and be perfect**. And I will make my covenant between Me and you, and will multiply you exceedingly.” And Abram fell on his face; and G-d talked with him, saying, “As for Me, behold, My covenant is with you, and you shall be a father of many nations. Neither shall your name any more be called Abram, but your name shall be Abraham; for a father of many nations have I made you. And I will make you exceedingly fruitful, and I will make nations of you, and kings shall come out of you. And I will establish my covenant between Me and you and your seed after you in their generations for an everlasting covenant, to be a G-d to you, and to your seed after you. **And I will give to you, and to your seed after you, the land where you are a stranger, all the land of Canaan, for an everlasting possession; and I will be their G-d.** And G-d said to Abraham, You shall keep my covenant therefore, you, and your seed after you in their generations. This is My covenant, which you shall keep, between Me and you and your seed after you; Every male child among you shall be circumcised. And you shall circumcise the flesh of your foreskin; and it shall be a sign of the covenant between Me and you.” **Genesis 18:1-11**

(2) אֲנִי א-ל-ש-דִי. אֲנִי הוּא שֵׁשׁ דִּי בֵּא-לְהוֹתִי לְכָל בְּרִיָּה, לְפִיכָךְ הַתְּהַלֵּךְ לְפָנַי, וְאַהֲיָה לְךָ לֹא-לוֹה וּלְפִטְרוֹן. וְכֵן כָּל מְקוֹם שֶׁהוּא בְּמִקְרָא פִירוּשׁוֹ כֵךְ, דִּי שְׁלוֹ, וְהַכֹּל לְפִי הַעֲנִין: הַתְּהַלֵּךְ לְפָנַי. כְּתַרְגוּמוֹ פִּלַח קְדָמִי, הַדְּבַק בַּעֲבוּדָתִי: וְהִיא תַמִּים. אִף זֶה צוּי אַחַר צוּי, הִיא שְׁלֵם בְּכָל נְסִיווֹתֵי. רִשׁוֹ שֵׁם

I am G-d Al-mighty (E-I Sha-dai): I am He who possesses sufficient [power] in My Divinity for every creature. Therefore walk before Me and I shall be your G-d and Protector. Likewise, wherever it (ש-דִי) is in Scripture its interpretation is such, “His sufficiency”. The [exact definition] is [also] dependent, however, on the context. **Walk before Me:** As the Targum translates it, “worship before Me,” i.e. attach yourself to My service. **And be perfect:** This is also one command after [another] command. “Be perfect in all my tests!” . . . **And I will make My covenant:** This is a covenant of love **and the covenant of the land** to cause you to inherit it by means of this commandment. **Rashi, ibid.**

B.

וַיֹּאמֶר בִּי נִשְׁבַּעְתִּי נָאִם י-הוָה כִּי יַעַן אֲשֶׁר עָשִׂיתָ אֶת הַדְּבָר הַזֶּה וְלֹא חָשַׁכְתָּ אֶת-בְּנֵךְ אֶת יַחֲדֶיךָ: כִּי בָרַךְ אֶבְרָכְךָ וְהִרְבָּה אֲרַבָּה אֶת זְרַעֲךָ כְּכּוֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם וְכַחֲזוֹל אֲשֶׁר עַל שְׁפַת הַיָּם וַיִּרְשׁ זְרַעֲךָ אֶת שְׁעַר אֵיבּוֹ: וְהִתְפָּרְכוּ בְּזַרְעֶךָ כָּל גּוֹיֵי הָאָרֶץ עֲקֵב אֲשֶׁר שָׁמַעְתָּ בְּקִלְי: בְּרֵאשִׁית כְּבִטּוּ-יֵה

And He said, By myself have I sworn, said the L-rd, for because you have done this thing, and have not withheld your son, your only son; That in blessing I will bless you, and in multiplying I will multiply your seed as the stars of the heaven, and as the sand which is upon the sea shore; and your seed shall possess the gate of his enemies; And in your seed shall all the nations of the earth be blessed; **(Ekev) because you have obeyed My voice. Genesis 22:16-18**

C.

וַיְהִי רָעַב בְּאֶרֶץ מִלְכָּד הָרָעַב הָרִאשׁוֹן אֲשֶׁר הָיָה בַיָּמֵי אַבְרָהָם וַיֵּלֶךְ יִצְחָק אֶל אַבִּימֶלֶךְ מֶלֶךְ פְּלִשְׁתִּים גְּרָרָה: וַיֵּרָא אֵלָיו יְ-הוָה וַיֹּאמֶר אֵל תֵּרַד מִצְרַיִמָּה שָׁכֵן בְּאֶרֶץ אֲשֶׁר אָמַר אֵלָיךְ: גֹּר בְּאֶרֶץ הַזֹּאת וְאֶהְיֶה עִמָּךְ וְאַבְרָכְךָ כִּי לֶךְ וּלְזֶרְעֶךָ אֲתֵן אֶת כָּל הָאֲרָצוֹת הָאֵל וְהִקְמַתִי אֶת הַשְּׂבַעָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי לְאַבְרָהָם אָבִיךָ: וְהִרְבִּיתִי אֶת זֶרְעֶךָ כְּכּוֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם וְנָתַתִּי לְזֶרְעֶךָ אֶת כָּל הָאֲרָצוֹת הָאֵל וְהִתְפַּרְכוּ בְּזֶרְעֶךָ כָּל גּוֹיֵי הָאָרֶץ: **עֲקֵב אֲשֶׁר-שָׁמַע אַבְרָהָם בְּקִלִּי וַיִּשְׁמַר מִשְׁמַרְתִּי מִצְוֹתַי חֻקֹּתַי וְתוֹרֹתַי בְּרִאשִׁית כּוֹ-א-ה**

And there was a famine in the land, beside the first famine that was in the days of Abraham. And Isaac went to Abimelech, king of the Philistines, to Gerar. And the L-rd appeared to him, and said, Do not go down to Egypt; live in the land of which I shall tell you; Sojourn in this land, and I will be with you, and will bless you; for to you, and to your seed, I will give all these countries, and I will perform the oath which I swore to Abraham your father; And I will make your seed multiply as the stars of heaven, **and will give to your seed all these countries**; and in your seed shall all the nations of the earth be blessed; **Because (Ekev) Abraham obeyed My voice, and kept My charge, My commandments, My statutes, and My laws. Genesis 26:1-5**

D.

וְהָיָה | עֲקֵב תִּשְׁמַעוּן אֶת הַמְּשֻׁפָּטִים הָאֵלֶּה וְשָׁמַרְתֶּם וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם וְשָׁמַר יְ-הוָה אֶ-לְהֵיךָ לְךָ אֶת-הַבְּרִית וְאֶת-הַחֹסֶד אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לְאַבְתֵּיךָ: דְּבָרִים זֵב

Therefore it shall come to pass **(Ekev)**, if you give heed to these judgments, and keep, and do them, that the L-rd your G-d shall keep with you **the covenant** and **the mercy which He swore** to your fathers. **Deuteronomy 7:12**

E.

וַיִּקְרָא יִצְחָק אֶל יַעֲקֹב וַיְבָרֶךְ אֹתוֹ וַיְצַוְהוּ וַיֹּאמֶר לוֹ לֹא תִקַּח אִשָּׁה מִבְּנוֹת כְּנַעַן: קוּם לֶךְ פְּדִנָה אָרֶם בֵּיתָה בְּתוֹאֵל אָבִי אִמָּךְ וְקַח לְךָ מִשָּׁם אִשָּׁה מִבְּנוֹת לְבֶן אַחִי אִמָּךְ: וְא-ל שְׂדֵי יִבְרָךְ אֹתְךָ וַיְפָרֶךְ וַיְרַבְּךָ וְהָיִיתָ לְקָהָל עַמִּים: וַיִּתֵּן לְךָ אֶת בְּרִכְתּוֹ אַבְרָהָם לְךָ וּלְזֶרְעֶךָ אֹתְךָ לְרִשְׁתְּךָ אֶת אֶרֶץ מִגְרִיךָ אֲשֶׁר נָתַן א-לֵהִים לְאַבְרָהָם: בְּרִאשִׁית כּוֹ-א-ד

And Isaac called Jacob, and blessed him, and charged him, and said to him, You shall not take a wife of the daughters of Canaan. Arise, go to Padan-Aram, to the house of Bethuel, your mother's father; and take a wife from there of the daughters of Laban, your mother's brother. And G-d Al-mighty ***(E-I Sha-dai)*** bless you, and make you fruitful, and multiply you, that you may be a multitude of people; And give the blessing of Abraham to you, and to your seed with you; that you may **inherit the land** where you are a stranger, which G-d gave to Abraham. **Genesis 28:1-4**

F.

וַיֵּרָא א-לֵהִים אֶל יַעֲקֹב עוֹד בְּבֹאוֹ מִפְּדֵן אָרֶם וַיְבָרֶךְ אֹתוֹ: וַיֹּאמֶר לוֹ א-לֵהִים שְׁמֶךָ יַעֲקֹב לֹא יִקְרָא שְׁמֶךָ עוֹד יַעֲקֹב כִּי אִם יִשְׂרָאֵל יִהְיֶה שְׁמֶךָ וַיִּקְרָא אֶת שְׁמוֹ יִשְׂרָאֵל: וַיֹּאמֶר לוֹ אֵלֵהִים אֲנִי א-ל ש-דֵי

פָּרָה וּרְבִיחַ גוֹי וְקָהַל גּוֹיִם יִהְיֶה מִמֶּךָ וּמַלְכִים מִחֲלָצֶיךָ יֵצְאוּ: וְאֵת הָאָרֶץ אֲשֶׁר נָתַתִּי לְאַבְרָהָם וּלְיִצְחָק לְךָ אֶתְנַנֶּה וּלְזֶרְעֶךָ אֶחְרִיךָ אֶתְּן אֶת הָאָרֶץ: בְּרֵאשִׁית לַהֲט-יב

And G-d appeared to Jacob again, when he came from Padan-Aram, and blessed him. And G-d said to him, Your name is Jacob; your name shall not be called any more Jacob, but Israel shall be your name; and He called his name Israel. And G-d said to him, I am G-d Al-mighty; (*E-I Sha-dai*) be fruitful and multiply; a nation and a company of nations shall be of you, and kings shall come from your loins; And the land which I gave Abraham and Isaac, to you I will give it, and to your seed after you will I give the land. **Genesis 35:9-12**

IV. The Covenant of Suffering and Exile

A.

(1) וַיִּקַּח תֵּרַח אֶת אַבְרָם בְּנוֹ וְאֵת לוֹט בֶּן הָרָן בֶּן בְּנוֹ וְאֵת שָׂרִי כַלְתּוֹ אִשְׁתְּ אַבְרָם בְּנוֹ וַיֵּצְאוּ אֹתָם מֵאוּר כַּשְׁדִּים לְלֶכֶת אֶרֶץ כְּנַעַן וַיָּבֹאוּ עַד חָרָן וַיֵּשְׁבוּ שָׁם: בְּרֵאשִׁית יא:לא

And Terah took Abram, his son, and Lot, the son of Haran, his grandson, and Sarai, his daughter-in-law, his son Abram's wife; and they went forth with them from Ur of the Chaldeans, to go to the land of Canaan; and they came to Haran, and lived there. **Genesis 11:31**

B.

וַיֹּאמֶר ד' אֶל אַבְרָם לֵךְ לְךָ מֵאֶרֶץ כְּנַעַן וּמִמּוֹלַדְתְּךָ וּמִבֵּית אָבִיךָ אֶל-הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֲרָאָה: וְאֶעֱשֶׂךָ לְגוֹי גָּדוֹל וְאַבְרָכְךָ וְאֶגְדְּלָהּ שְׁמֶךָ וְהָיָה בְּרָכָה: וְאַבְרָכָה מְבָרְכֶיךָ וּמְקַלְלֶיךָ אָאֵר וְנִבְרָכוּ בְּךָ כָּל מְשֻׁפָּחוֹת הָאָדָמָה: וַיֵּלֶךְ אַבְרָם כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר אֱלֹהֵי ד' וַיֵּלֶךְ אִתּוֹ לוֹט וְאַבְרָם בֶּן-חַמֶּשׁ שָׁנִים וְשִׁבְעִים שָׁנָה בְּצֵאתוֹ מִחָרָן: וַיִּקַּח אַבְרָם אֶת-שָׂרִי אִשְׁתּוֹ וְאֵת-לוֹט בֶּן-אָחִיו וְאֵת-כָּל-רְכוּשָׁם אֲשֶׁר רָכְשׁוּ וְאֵת-הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר-עָשׂוּ בְּחָרָן וַיֵּצְאוּ לְלֶכֶת אֶרֶץ כְּנַעַן וַיָּבֹאוּ אֶרֶץ כְּנַעַן: בְּרֵאשִׁית יב:א-ה

And the L-rd had said to Abram, Get out from your country, and from your family, and from your father's house, to **a land that I will show you**; - And I will make of you a great nation, and I will bless you, and make your name great; and you shall be a blessing; And I will bless those who bless you, and curse him who curses you; and in you shall all families of the earth be blessed. So Abram departed, as the L-rd had spoken to him; and Lot went with him; ***and Abram was seventy five years old when he departed from Haran. And Abram took Sarai his wife, and Lot his brother's son, and all their possessions that they had gathered, and the souls that they had gotten in Haran; and they went forth to go to the land of Canaan; and to the land of Canaan they came.*** **Genesis 12:1-5**

C.

וַיַּעֲבֵר אַבְרָם בְּאֶרֶץ עַד מְקוֹם שָׁכֵם עַד אֵלוֹן מוֹרָה וְהַכְּנַעֲנִי אָז בְּאֶרֶץ: וַיֵּרָא ד' אֶל-אַבְרָם וַיֹּאמֶר לְזֶרְעֶךָ אֶתְּן אֶת-הָאָרֶץ הַזֹּאת וַיִּבֶן שָׁם מִזְבֵּחַ לַד' הַנִּרְאָה אֵלָיו: וַיַּעֲתֵק מִשָּׁם הֵהָרָה מִקְדָּם לְבַיִת-אֵל וַיֵּט אֶהְלֵה בַיִת-אֵל מֵיָם וְהָעֵי מִקְדָּם וַיִּבֶן-שָׁם מִזְבֵּחַ לַד' וַיִּקְרָא בְּשֵׁם ד': וַיִּסַּע אַבְרָם הַלּוֹךְ וְנִסּוּעַ הַנִּגְבָּה: בְּרֵאשִׁית יב:ו-ט

And Abram passed through the land to the place of Shechem, to the terebinth (*eilon*) of Moreh. And the Canaanite was then in the land. And the L-rd appeared to Abram, and said, To your seed will I give this land; and there he built an altar to the L-rd, who appeared to him. And he moved from there to a mountain in the east of Beth-El, and pitched his tent, having Beth-El on the west,

and HaAi on the east; and there he built an altar to the L-rd, and called upon the name of the L-rd. And Abram journeyed, going on still toward the Negev. **Genesis 12:6-9**

D.

וַיֹּאמֶר אֱלֹהֵי אַבְרָם הַיְיָ אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מֵאוּר כַּשְׂדִּים לְתַת לְךָ אֶת הָאָרֶץ הַזֹּאת לְרִשְׁתָּהּ: וַיֹּאמֶר אַבְרָם—דְּנִי
 י—הוֹה בְּמַה אֵדַע כִּי אִירְשֶׁנָּה: וַיֹּאמֶר אֱלֹהֵי קַחָה לִּי עֶגְלָה מְשֻׁלֶּשֶׁת וְעֵז מְשֻׁלֶּשֶׁת וְאֵיל מְשֻׁלֶּשׁ וְתוֹר
 וְגוֹזָל: וַיִּקַּח לוֹ אֶת כָּל אֵלֶּה וַיִּבְתֵּר אֹתָם בַּתְּוֶךְ וַיִּתֵּן אִישׁ בְּתוֹר לְקִרְאָת רַעְהוּ וְאֶת הַצֶּפֶר לֹא בָתַר:
 וַיֵּרַד הָעֵיט עַל הַפְּגִרִים וַיֵּשֶׁב אֹתָם אַבְרָם: וַיְהִי הַשֶּׁמֶשׁ לְבוֹא וְתַרְדְּמָה נִפְלְאָה עַל אַבְרָם וְהָנָה אֵימָה
 חֹשֶׁכָה גְדוּלָה נִפְלְתָה עָלָיו: וַיֹּאמֶר לְאַבְרָם יִדְעֵ תִדְעֵ כִּי גֵר | יִהְיֶה זֶרַעְךָ בְּאֶרֶץ לֹא לָהֶם וְעִבְדוּם וְעָנּוּ אֹתָם
 אַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה: וְגַם אֶת הַגּוֹי אֲשֶׁר יַעֲבֹדוּ דָן אֲנֹכִי וְאַחֲרָי כֵּן יֵצְאוּ בִּרְכֻשׁ גָּדוֹל: וְאַתָּה תָּבוֹא אֶל
 אֲבֹתֶיךָ בְּשָׁלוֹם תִּקָּבֵר בְּשִׂיבָה טוֹבָה: וְדוֹר רְבִיעִי יֵשׁוּבוּ הֵנָּה כִּי לֹא שָׁלֵם עוֹן הָאֲמֹרִי עַד—הֵנָּה: וַיְהִי
 הַשֶּׁמֶשׁ בָּאָה וְעָלְטָה הָיָה וְהָנָה תִּנּוֹר עֶשֶׂן וְלִפִּיד אֵשׁ אֲשֶׁר עָבַר בֵּין הַגְּזָרִים הָאֵלֶּה: בַּיּוֹם הַהוּא כָּרַת
 יְהוָה אֶת—אַבְרָם בְּרִית לֵאמֹר לְזֶרַעְךָ נִתְּנִי אֶת הָאָרֶץ הַזֹּאת מִנְהַר מִצְרַיִם עַד הַנָּהָר הַגָּדֹל נְהַר פְּרָת:
 אֶת הַקִּינִי וְאֶת הַקְּנִזִי וְאֶת הַקְּדֻמְנִי: וְאֶת הַחִתִּי וְאֶת הַפְּרִזִי וְאֶת הַרְפָּאִים: וְאֶת הָאֲמֹרִי וְאֶת הַכְּנֻעִי
 וְאֶת הַגְּרָגְשִׁי וְאֶת הַיְבוּסִי: בְּרֵאשִׁית טוֹז—ה, יג—כ

And He said to him, I am the L-rd who brought you out of Ur of the Chaldeans, to give you this land to inherit it. And he said, L-rd G-d, how shall I know that I shall inherit it? And He said to him, Bring me a three year old heifer, and a three year old female goat, and a three year old ram, and a turtledove, and a young pigeon. And he took to Him all these, and divided them in the midst, and laid each half against the other; but the birds divided he not. And when the eagle came down upon the carcasses, Abram drove them away. And when the sun was going down, a deep sleep fell upon Abram; and, lo, a fear of great darkness fell upon him. And He said to Abram, Know for a certainty that your seed shall be a stranger in a land that is not theirs, and shall serve them; and they shall afflict them four hundred years; And also that nation, whom they shall serve, will I judge; and afterward shall they come out with great wealth. And you shall go to your fathers in peace; you shall be buried in a good old age. But in the fourth generation they shall come here again; for the iniquity of the Amorites is not yet full. And it came to pass, that, when the sun went down, and it was dark, behold a smoking furnace, and a burning torch that passed between those pieces. In the same day the L-rd made a covenant with Abram, saying, To your seed have I given this land, from the river of Egypt to the great river, the river Euphrates; The Kenites, and the Kenazites, and the Kadmonites, And the Hittites, and the Perizzites, and the Rephaim, And the Amorites, and the Canaanites, and the Gergashites, and the Jebusites. **Genesis 15:7-21**

E.

בְּרוּךְ שׁוֹמֵר הַבְּטָחָתוֹ לְיִשְׂרָאֵל, בְּרוּךְ הוּא, שֶׁהִקְדֹּשׁ בְּרוּךְ הוּא חֹשֵׁב אֶת הַקָּץ לְעִשׂוֹת. כְּמָה שָׁאָמַר
 לְאַבְרָהָם אֲבִינוּ בְּכִרִית בֵּין הַבְּתָרִים. שְׁנֹאָמַר, וַיֹּאמֶר לְאַבְרָם יִדְעֵ תִדְעֵ כִּי גֵר יִהְיֶה זֶרַעְךָ בְּאֶרֶץ לֹא לָהֶם
 וְעִבְדוּם וְעָנּוּ אֹתָם אַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה. וְגַם אֶת הַגּוֹי אֲשֶׁר יַעֲבֹדוּ דָן אֲנֹכִי וְאַחֲרָי כֵּן יֵצְאוּ בִּרְכֻשׁ גָּדוֹל:
 וְהָיָה שְׁעֵמֶדָה לְאַבֹּתֵינוּ וְלָנוּ. שְׁלֹא אֶחָד בְּלָבָד עָמַד עָלֵינוּ לְכַלּוֹתֵנוּ אֶלָּא שְׁבָכַל דוֹר וְדוֹר עֹמְדִים
 עָלֵינוּ לְכַלּוֹתֵנוּ, וְהִקְדֹּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְצִילֵנוּ מִיָּדָם: הַגְּדָה שֶׁל פֶּסַח

Blessed is He who keeps His promise to Israel. Blessed is He. For the Holy One, blessed be He, calculated the *kaitz* (end) to fulfill that which He said to our Patriarch Abraham in the Covenant “Between the Pieces,” as it says (Gen. 15:13), “And He said to Abram, ‘Know for a certainty that your seed shall be a stranger in a land that is not theirs, and shall serve them; and they shall afflict them four hundred years. And also that nation, whom they shall serve, will I judge; and

afterward shall they come out with great wealth.’” This [promise] has stood by our forefathers and us, for not just one [enemy] stood up against us to destroy us, but in every single generation they stand up against us to destroy us. But the Holy One, blessed be He, saves us from their hand. **Hagadah Shel Pesach**

F.

(1) וַיְהִי הַשֶּׁמֶשׁ לָבוֹא וַתִּרְדְּמָה נִפְלְאָה עַל אַבְרָם וְהָנָה אֵימָה חֲשֵׁכָה גְדוּלָה נִפְלְתָ עָלָיו: בראשית טו:יב

And when the sun was going down, a deep sleep fell upon Abram; and, lo, a fear of great darkness fell upon him. **Genesis 15:12**

(2) והנה אימה וגו'. רמז לצרות וחשך של גליות:

And lo, a fear etc. : He alluded to the afflictions and darkness of the Diaspora. **Rashi ibid.**

(3) והנה אימה חשכה גדולה. אימה, זו בבל. חשכה, זו יון. גדולה, זו מדי. נופלת עליו, זה אדום. אמר הקב"ה לאברהם, עתיד הוא בית המקדש ליחרב והקרבנות בטלין שהיו מכפרין עליהן. מה רצונך, שישתעבדו בניך בגליות ואל ישתעבדו בגיהנם. אמר רב חנינא בר פפא, אברהם בירר לו את הגליות, אמר, מוטב שישתעבדו ישראל בגליות ואל ישתעבדו בגיהנם. והוא שהקדוש ברוך הוא אומר לישראל, אבוכון הוא. וכן הוא אומר, (ישעיה נא, א) הביטו אל צור חוצבתם. זה אברהם. שנאמר (שם, ב) הביטו אל אברהם אביכם: מדרש תהלים נב

“... and, lo, a fear of great darkness fell upon him (Abraham).” (Genesis 15:12) The term, “fear,” is referring to Babylon. “Darkness,” is referring to Greece. “Great,” is referring to Media. “Fell upon him,” is referring to Edom (Rome). The Holy One, blessed be He, said to Abraham, “The Temple is destined to be destroyed and the sacrifices will cease, which atoned for them. What do you want, that your children should be subjugated in the exiles and not be subjugated in Gehinnom, [or not]?” Rabbi Chanina bar Pappa said: Abraham chose for himself the exiles. He said: It is better that Israel be subjugated in the exiles and not be subjugated in Gehinnom. This is what the Holy One, blessed be He, said to Israel: He (Abraham) is your father! Similarly it is stated (Isaiah 51:1), “. . . look to the rock from where you have been cut, and to the hole of the pit from where you have been dug.” This is referring to Abraham, as it is stated (ibid. 51:2), “Look to Abraham your father . . .” **Midrash Tehilim 52**

(4) ויהי השמש באה ועלטה היה אמיטתא הות והנה תנור עשן ולפיד שמעון בר אבא בשם ר' יוחנן אמר ארבעה דברים הראה לו גיהנם ומלכיות ומתן תורה ובית המקדש א"ל כל זמן שבניך עסוקים בשתים הם ניצולים משתים פירשו משתים הם נידונין בשתים א"ל במה אתה רוצה שירדו בניך בגיהנם או במלכיות ר' חנינא בר פפא אמר אברהם ברר לו את המלכיות רבי יודן ור' אידי ור' חמא בר חנינא אמרו אברהם ברר גיהנם והקב"ה ברר לו את המלכיות. מדרש בראשית רבה מד:כא

And it came to pass, that, when the sun went down, and it was dark, behold a smoking furnace, and a burning torch: Shimon bar Aba in the name of R. Yochanon said: He showed him four things: Gehinnom, the kingdoms [that subjugated the Jews,] the giving of the Torah, and the Bais HaMikdash (the Temple). He said to him, “As long as your children are involved in these two [i.e. the study of Torah and the service of the Temple,] they will be saved from the other two. If they separate themselves from these two then they will be punished by the other two. He asked him, what would you prefer, that they descend into Gehinnom or that they [be

subjugated by] the kingdoms? Rabbi Chanina bar Papa said: Avraham chose the [subjugation of] the kingdoms. Rabbi Yudin and Rabbi Idi and Rabbi Chama bar Chanina said: Avraham chose Gehinnom and the Holy One, blessed be He, chose for them [the subjugation of] the kingdoms.

Midrash Bereishis Rabbah 44:21

(5) ויאמר לאברהם ידוע תדע כי גר יהיה זרעך ידוע שאני מפזרן תדע שאני מכנסן ידוע שאני ממשכנן תדע שאני פורקן ידוע שאני משעבדן תדע שאני גואלן כי גר יהיה זרעך בארץ לא להם משיראה לך זרע א"ר יודן גירות בארץ לא להם עבדות עינוי לאספטיא שלהם: בראשית רבה מדיח

And He said to Abram, Know for a certainty (*yodoa teida*) that your seed shall be a stranger: Know (*yodoa*) that I will disperse them. Know for a certainty (*teida*) that I will gather them. Know that I will take them as a pledge. Know for a certainty that I will redeem them. Know that I will enslave them. Know for a certainty that I will deliver them. **That your seed will be stranger in a land that doesn't belong to them:** This is counted from the time seed will appear unto you. Rabbi Yuden said: The status of being a stranger will be experienced in a land that is not theirs. Enslavement and affliction will be experienced in their place of hospitality. **Midrash Beraishis Rabbah 44:18**

(6) וכבר בארנו למעלה אצל (בראשית טו, יג) "ידוע תדע כי גר יהיה זרעך", ידוע שאני ממשכנן, תדע שאני פורקן. ידוע שאני משעבדן, תדע שאני גואלם. ידוע שאני מפזרן, תדע שאני מכנסן (ב"ר מד, יח), כמו שהתבאר למעלה. והם הם אלו דברים שנזכרים כאן, כי כנגד 'שאני ממשכנן', והמשכון הוא תחת מי שממושכן בידו, לכך גזר שלא ימרדו באומות לצאת מתחת רשותם. וכנגד 'שאני משעבדם', גזר שלא יהיו האומות משעבדים בהם יותר מדאי. ואם לא כן, לא היה קיום אל הגלות שגזר השם יתברך עליהם, כי די בעצם הגלות אף שאינו יוצא מסדר העולם, ולכך לא יוסיפו עליהם בשעבוד. וכנגד 'שאני מפזרן' גזר עליהן שלא יעלו בחומה, שזהו קבוץ גליות, והוא בטול הפיזור. וכנגד אלו ג' יש כאן ג' שבועות; כי שלא יתגברו ישראל ויצאו מרשותם – השביעם שלא ימרדו באומות. נגד השני – שלא יתגברו האומות לגמרי עליהם, השביעם שלא ישתעבדו בהם יותר מדאי. נגד הג' – (ש)לא יפרדו זה מזה, השביעם שלא יעלו בחומה. . . . ומה שאמרו רבנן השביעם בדורו של שמד, . . . רוצה לומר אף אם יהיו רוצים להמית אותם בעינוי קשה, לא יהיו יוצאים ולא יהיו משנים בזה. ס' נצח ישראל כד למהר"ל מפראג

We have already explained above the [Midrashic explanation of the] verse (Genesis 15:13), "Know for a certainty that your seed shall be a stranger [in a land that is not theirs, and shall serve them; and they shall afflict them four hundred years]" that the term, "know," means that I will take them as a pledge, "certainly [know]" means that I will redeem them; [alternately] "know," means that I will subjugate them, "certainly [know]" means that I will save them; [also] "know," means that I will disperse them, "certainly [know]" means that I will gather them. (Midrash Beraishis Rabbah 44:18) These are actually the ideas expressed here. Corresponding to "I will take them as a pledge," as a pledge is under the control of he who holds the pledge, He decreed that they not rebel against the nations to leave their domain. Corresponding to "I will subjugate them," He decreed that the nations not subjugate them excessively. For if that would not be so, the exile (*golus*) which the Holy One, blessed be He, decreed couldn't continue on. For it is sufficient that they suffer exile, even if it not be extraordinary. Therefore the [nations] shouldn't increase their subjugation. Corresponding to, "I will scatter them," He decreed that they shouldn't rise up in a "wall", which is the ingathering of the exile and a cessation of the dispersion. Corresponding to these three are the three oaths, i.e. in order that they shouldn't overpower their enemies and leave their domain, He made them swear that they not rebel. Corresponding to the second concern, i.e. that the nations shouldn't totally overwhelm them, He

imposed an oath upon them that they not excessively subjugate them. Corresponding to the third concern that they separate one from the other did He impose an oath that they not come up as a wall. . . . And that which our Rabbis said that they imposed an oath in the generation of the forced conversion . . . it means that even if they want to kill them through terrible tortures, they should not leave nor rebel. **Maharal of Prague, Sefer Netzach Yisrael Chapter 24**

G.

ר' חלבו אומר ארבע שבועות יש כאן, השביע לישראל שלא ימרדו על המלכיות, ושלא ידחקו על הקץ, ושלא יגלו מסטירין שלהם לאומות העולם, ושלא יעלו חומה מן הגולה, אם כן למה מלך המשיח בא לקבץ גליותיהן של ישראל, רבי אוניא אמר ד' שבועות השביעין כנגד ד' דורות שדחקו על הקץ ונכשלו, ואלו הן, אחד בימי עמרם, ואחד בימי דיניי, ואחד בימי בן כוזבא, ואחד בימי שותלח בן אפרים, הה"ד (תהלים ע"ח) בני אפרים נושקי רומי קשת, ויש אומרים אחד בימי עמרם, ואחד בדורו של שמד, ואחד בימי בן כוזבא, ואחד בימי שותלח בן אפרים שנא' בני אפרים נושקי רומי קשת, והן היו מחשבין בשעה שנתגזרה גזרה כשדבר הקב"ה עם אברהם אבינו בין הבתרים ומשנולד יצחק התחיל, מה עשו נתקבצו ויצאו למלחמה ונפלו מהן חללים הרבה, מפני מה שלא האמינו בד' ולא בטחו בישועתו על שעברו על הקץ ועברו על השבועה, שיר השירים רבה פרשה ב ד"ה א [ז] השבעתי

Rabbi Chelbo said that there are four oaths. He imposed upon Israel an oath that they not rebel against the nations of the world, that they not press to hasten the end, that they not reveal their secrets to the nations of the world and they not go up [all together as if surrounded] by a wall. That being so, [that the Jews will not go up prematurely], for what purpose does the anointed king (Mashiach) need to come? To gather together the exiles of Israel. Rabbi Unia said that He imposed upon them four oaths corresponding to the four generations which pressed to hasten the end and they stumbled. They are the following: One at the time of Amram, one in the time of Dinai (a rebel against the Romans), one at the time of ben Kosiba, and one at the time of Shuthelach ben Ephraim. This is the meaning of the verse (Psalms 78:9), "The children of Ephraim, being armed, and carrying bows, turned back in the day of battle." Another version is that one was at the time of Amram, one in the time of forced conversion, one at the time of ben Kosiba, and one at the time of Shuthelach ben Ephraim. This is the meaning of the verse (Psalms 78:9), "The children of Ephraim, being armed, and carrying bows, turned back in the day of battle." The [children of Ephraim] calculated [the four hundred years] from the time of the decree, when the Holy One, blessed be He, spoke to Avraham Avinu at the covenant of the "pieces" - "besarim". Actually it began at the time of the birth of Yitzchak. What did they do? They gathered together and went out to war and lost many casualties. It was because they didn't have faith in Hashem and didn't trust in His salvation. [It was a punishment] for violating the decree of [waiting for the end] and for violating the oath. **Midrash Shir HaShirim Rabbah 2:7**

V. The Land of Canaan and the Expanded Land of Israel.

A.

(1) ביום ההוא כרת ד' את אברהם ברית לאמר לזרעך נתתי את הארץ הזאת מנהר מצרים עד הנהר הגדל נהר פרת: את הקיני ואת הקנזי ואת הקדמני: ואת החתי ואת הפרזי ואת הרפאים: ואת האמרי ואת הכנעני ואת הגרגשי ואת היבוסי: בראשית טו-יא-כא

In the same day the L-rd made a covenant with Abram, saying, To your seed have I given this land, from the river of Egypt to the great river, the river Euphrates; The Kenites, and the Kenazites, and the Kadmonites, And the Hittites, and the Perizzites, and the Rephaim, And the Amorites, and the Canaanites, and the Girgashites, and the Jebusites. **Genesis 15:18-21**

(2) את הקיני. עשר אומות יש כאן, ולא נתן להם אלא שבעה גוים, והשלשה אדום ומואב ועמון (ב"ר מד, כג.), והם קיני קניזי קדמוני, עתידים להיות ירושה לעתיד, שנאמר אדום ומואב משלוח ידם ובני עמון משמעתם (ישעיה יא, יד.): ואת הרפאים. ארץ עוג, שנאמר בה ההוא יקרא ארץ רפאים (דברים ג, יג.): רש"י שם

The Kenite: Ten nations are mentioned here but He gave them only seven nations while the other three, Edom, Moab and Ammon, which are the Kenite, the Kenizzite and the Kadmonite, are destined to be an inheritance in the future, as it says (Isaiah 11:14), "Upon Edom and Moab they shall put forth their hand and the children of Ammon shall obey them." **And the Rephaim:** This is the land of Og regarding which it is stated (Deut. 3), "That is called the land of Rephaim." **Rashi ibid.**

(3) רבי דוסתאי בשם רבי שמואל בר נחמן אמר לפי שאינו מזכיר כאן החוי לפיכך הוא מביא רפאים תחתיהם. מדרש בראשית רבה מד:כג

Rabbi Dostai in the name of Rabbi Shmuel bar Nachman said: Since [Scripture] didn't mention the Hivi, He therefore included the Rephaim in their stead. **Medrash Beraishis Rabbah 44:23**

(4) פירש"י בסדר זה והוא ארץ עוג שנאמר ההוא יקרא ארץ רפאים והחוי הוא בכלל הכנעני כי בן כנען היה וזה מבואר בפירוש אבן עזרא בפרשה זו ופירש מהר"ר אליהו מזרחי שרפאים האמור כאן הוא החוי ומיושב ג"כ פירש"י שפירש שהוא ארץ עוג ועיין שם. פי' מתנת כהונה

Rashi in this Sedra explains that this is referring to the land of Og (the land of Bashan), as it is written (Deuteronomy 3:13), "That is the land which is referred to as 'the land of the Rephaim'." The Hivi [that are not mentioned separately,] are included in Canaan, for [Hivi] was a son of Canaan. This is elucidated in the commentary of [R. Avraham] ibn Ezra in this Parsha. R. Eliyahu Mizrahi, [on the other hand,] explains that the Rephaim referred to in this passage are the Hivi. [According to R. Eliyahu Mizrahi,] Rashi's explanation can also fit in with this interpretation [of identifying the Rephaim with Hivi]. Check his commentary. **Matnas Kehunah, ibid.**

B.

(1) קניזי הוא מעשו קיני וקדמוני הוא מעמון ומואב אבל לימות המשיח יחזרו ויהיו לישראל כדי לקיים מאמרו של הקב"ה אבל עכשיו שבעה נתן להם שנאמר (שם ז) שבעה גוים רבים ועצומים ממך. מדרש בראשית רבה מד:כג

"The Kenites," are referring to Esau. "The Kenazites and the Kadmonites," are referring to Amon and Moab. At the time of Moshiach, however, they will revert back to Israel, in order to fulfill the statement of the Holy One, blessed be He. Now, however, He gave them seven, as it says (Deuteronomy 7:1), ["When the L-rd your G-d shall bring you into the land which you are entering to possess, and has cast out many nations before you, the Hittites, and the Girgashites, and the Amorites, and the Canaanites, and the Perizzites, and the Hivites, and the Jebusites,] seven nations greater and mightier than you." **Midrash Bereishis Rabbah 44:23**

(2) ד' א-להינו דבר אלינו בחרב לאמר רב-לכם שבת בְּהַר הַזֶּה: פָּנוּ | וְסָעוּ לְכֶם וּבְאוּ הַר הָאֲמֹרִי וְאֵל כָּל שְׁכֵנָיו בְּעֶרְבָה בְּהַר וּבְשִׁפְלָה וּבְנֶגֶב וּבְחֹוֹף הַיָּם אֶרֶץ הַכְּנַעֲנִי וְהַלְבֹּנוֹן עַד הַנֶּהָר הַגָּדֹל נְהַר פְּרָת: רְאֵה נִתְּנִי לְפָנֶיכֶם אֶת-הָאָרֶץ בְּאוּ וְרָשׁוּ אֶת-הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע ד' לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וּלְיַעֲקֹב לְתֵת לָהֶם וּלְזֶרְעָם אַחֲרֵיהֶם: דברים א:ז-ח

Turn, and take your journey, and go to the mount of the Amorites, **and to all the places near there**, to the Arabah, to the hills, and to the lowlands, and to the Negev, and by the sea side, to the land of the Canaanites, and to Lebanon, to the great river, the river Euphrates. Behold, I have set the land before you; go in and possess the land which the L-rd swore to your fathers, Abraham, Isaac, and Jacob, to give to them and to their seed after them. **Deuteronomy 1:7-8**

(3) ואל כל שכניו. עמון ומואב והר שעיר . . . כדאיתא בספרי. רש"י שם

. . . **and to all the places near there** . . . This is referring to Amon, Moab, and Mount Seir (the area of Edom) . . . as is stated in Sifrei. **Rashi, ibid.**

(4) ואם ירחיב ד' א-להיך את גבולך פאשר נשבע לאבתיך ונתן לך את כל הארץ אשר דבר לתת לאבתיך: כי תשמר את כל המצוה הזאת לעשתה אשר אנכי מצוה היום לאהבה את ד' א-להיך וללכת בדרכיו כל הימים ויספת לך עוד שלש ערים על השלש האלה: דברים יט:ח-ט

And if the L-rd your G-d enlarges your border, as he has sworn to your fathers, and gives you all the land which He promised to give to your fathers; **If you shall keep all these commandments to do them, which I command you this day, to love the L-rd your G-d, and to walk always in His ways**, then shall you add three cities more for you, beside these three. **Deuteronomy 19:8-9**

(5) כאשר נשבע לתת לך ארץ קיני וקנזי וקדמוני: רש"י

As He has sworn to your fathers: The land of Kenites, and the Kenazites, and the Kadmonites. **Rashi, ibid.**

C.

(1) ארץ כנען מקודשת מעבר הירדן ארץ כנען כשרה לבית שכינה ואין עבר הירדן כשר לבית שכינה. במדבר רבה פרשה ז:ח

The Land of Canaan is holier than the East Bank of the Jordan in that the Land of Canaan is fit to be the dwelling place of the Shechina (Divine Presence). **Medrash BaMidbar Rabbah 7:8**

(2) אפילו בכבוש יהושע קודם שחרבה א"י לא הית' עבר הירדן בקדוש' שאר א"י לענין קבורה ולענין שכינה שהרי הכתוב קראה טמאה שנאמר: ואף אם טמאה ארץ אחזתכם [עברו לכם אל ארץ אחזת ד' אשר שכן שם משכן ד' והאחזו בתוכנו] . . . שו"ת תשב"ץ חלק ג סימן ר

Even in the time period [before the exile] when the conquest of Yehoshua had not yet been reversed [and did not have to be reinstated by Ezra and the other members of the Great Assembly], the East Bank of the Jordan still did not have the same sanctity as that of the rest of Eretz Yisrael in regards to burial and in regards to the Divine Presence, as Scripture refers to the East Bank as being unclean, as is stated in Scripture (Joshua 22:19), "However, if the land of your possession [on the East Bank of the Jordan] is unclean, [then pass over to the land of the possession of the L-rd, where the L-rd's tabernacle dwells] . . ." **Teshuvos Tashbaitz 3:200**

D.

ונתתי לך ולזרעך אחריך את ארץ מגריך את כל ארץ כנען לאחזת עולם ויהייתי להם לא-להים: בראשית יז:ח

And I will give to you, and to your seed after you, the land where you are a stranger, all the land of Canaan, for an everlasting possession; and I will be their G-d. **Genesis 17:8**

E.

. . . אין ישראל נגאלין אלא בתשובה, וכבר הבטיחה תורה שסוף ישראל לעשות תשובה בסוף גלותן ומיד הן נגאלין שנאמר והיה כי יבאו עליך כל הדברים וגו' ושבת עד ד' א-להיך ושב ד' א-להיך וגו'. רמב"ם הלכות תשובה פרק ז

The People of Israel will only be redeemed through repentance. The Torah has already promised that the People of Israel will repent at the end of the period of their exile and will be then immediately redeemed, as it is stated in Scripture (Deuteronomy 30:1-2), "And it shall come to pass, when all these things have come upon you, . . . And shall return to the L-rd your G-d, . . ."

Rambam, Hilchos Teshuvah 7:5

VI. The Unfulfilled Promise

A.

וידוע שישראל לא נחלו בארץ כ"א ארצות שבעת העממים בלבד לא ארץ הקני וזקניזי והקדמוני שהם אדום ועמון ומואב שלא נכבשו לארץ ישראל ועתידין להכבש בגאולה העתידה שנאמר אדום ומואב משלוח ירך ובני עמון משמעם. והיא אותה ההבטחה שנאמרה לאברהם בברית בין הבתרים שהוא חלק לעתיד לבוא בגאולה האחרונה. ולכן בצדק אמר המגיד היא שעמדה לאבותינו ולנו וכו'. וכן מדבריהם ז"ל מבואר כי המאמר בברית בין הבתרים ראה אברהם לא לבד גלות מצרים כי אם גליות שאר המלכויות וכמו שדרשו על "והנה אימה חשכה" אימה זו בכל חשכה זו מדי שהחשיכה פניהם של ישראל בצום ובתענית, גדולה זו יון, נופלת עליו זו אדום וכמו שכתב הרמב"ן שהרגיש הנביא כאילו הצרה האחרונה היא נופלת כמשא כבד, וכאילו הודיע הקב"ה לאברהם כמשייר במתנתו שעוד ארבע מלכויות אחרות ישעבדום וימשלו בארצם אם יחטאו לפניו כן דרשו את הגוי אשר יעבודו דן אנכי לרבות ארבע מלכויות שעתידי הקב"ה לדון. ועל הבחינות האלה אמר המגיד שאותה ההבטחה עמדה לנו עד היום הזה. ר' יצחק אברבנאל בזבח פסח על הגדה של פסח

It is well known that Israel only inherited the lands of the seven nations and not the land of the Kenites, and the Kenazites, and the Kadmonites, which are Edom, Amon, and Moab. They were not conquered as part of the conquest of the Land of Israel but are destined to be conquered at the time of the future redemption, as it says (Isaiah 11:14), "Upon Edom and Moab they shall put forth their hand and the children of Ammon shall obey them." This is the promise that was made to Avraham in the "Covenant of the Pieces," for this is the future portion [that will be granted] at the time of the final redemption. For this reason the author of the Hagada [of Pesach] is justified in saying, "This [yet unfulfilled promise] has stood by our forefathers and us etc." Similarly, from the words [of our Sages] of blessed memory it is evident that in the statement [that Hashem made] in the "Covenant of the Pieces" (*Bris bein Habesarim*) Avraham saw not only the exile of Egypt but also the exiles of the other kingdoms, according to their interpretation of the verse, "Behold a fear of great darkness fell upon him." "Fear" is referring to Babylon. "Darkness" is referring to Media, which caused the faces of Israel to become darkened through their gathering and fasting. "Great" is referring to Greece. "Fell" is referring to Edom (Rome), as the Ramban writes, for the prophet felt that the latter misfortune fell [upon the Jews] like a heavy burden. It is as if the Holy One, blessed be He, informed Avraham that He is holding back part of His gift, for there will still be four other kingdoms that will enslave the Jews and rule over their land, if they sin before Him. Similarly they interpreted the verse (Gen. 15:14), "And *also* that nation, whom they shall serve, will I judge," to include the four kingdoms whom G-d is destined to judge. Because of these considerations did the author of the Hagadah say that that promise stood by them up to this day. **R. Yitzchak Abrabanel, Zevach Pesach, on the Hagada Shel Pesach**

B.

הנה יש לתמוה איך טח מראות עיניהם של הממאנים להאמין בגדלותינו ומעלתינו העתידה לבא, כי מקרא מלא דיבר הכתוב שכרת ד' ברית עם אברהם אבינו עליו השלום לתת לזרעו עשרה אומות, ועד עתה לא מצינו שנתן ד' לישראל אלא שבעה אומות ונשארו שלשה אומות, ואיך יאמרו העצמות היבשות אבדה תקות נחלתינו ושבועת ד' מנגדתם, וגם השבעה שנתן ד' לא כולם באו לפרק התקבל ובעונותינו עבדים משלו בנו, ועשה ד' ככה לרמוז מדה כנגד מדה כשם שאנו עבדי ד' ואין נכנעים לו יתברך כעבד מורד ברבו, ג"כ יבואו עבדים שלנו וימרדו בנו, ועוד יש לא-לוה מליץ לקיים בריתו: עוד נתתי לבי לתור בסדר הכתובים ואראה כי הקדים הקיני והקניזי והקדמוני שהם עמון ומואב ואדום שלא באו לידינו בראשונה אלא שבעה המאוחרים, ואין נכון להקדים המאוחר אכן ודאי כי מאת ד' היתה זאת להעירך ולהגיד לך כי עיקר הנתינה היא העתידה שיבואו יחד השלשה ועמהם הנותר מהשבעה אומות, ותקפוץ פיה עולה בראות שבועת ד', וסימן לדבר נתינת הארבעה מלכים אשר נתן ד' לאברהם, שלשה כנגד קיני וקניזי וקדמוני, והרביעי תדעל מלך גוים רמו אל התאספות האומות הנשארים מהשבעה הראשונים והבן: אור החיים, פ' לך לך, בראשית טו:יח

Behold, one wonders, how could the eyes of those who refuse to believe in our greatness and our future heights be so blinded? For there is an explicit verse that states that G-d made a covenant with Avraham, our Patriarch, of blessed memory, to give his seed [the land of] ten nations. Up until now we haven't seen G-d give Israel but the [land of] seven nations. Three nations are still left. How can they say [about us] that we are [merely] dried bones who have lost hope of ever regaining our inheritance! The oath of G-d contradicts them! Even the [land of the] seven [nations] which G-d gave was not given in its entirety and because of our sins, slaves are ruling over us. G-d did this to hint to us, [that we are being punished] measure for measure: Just as we are servants of G-d, but yet we don't submit to His authority, as a slave who rebels against his master, so too, slaves have come against us and rebelled. But G-d still has the means to fulfill His covenant. In addition, I have concentrated on the order of the verses and have seen that the Kenites, Kenazites, and Kadmonites, which are Amon, Moab and Edom, were not initially conquered but rather it was the latter seven, [that were conquered]. It would seem to be incorrect that the latter ones precede the earlier ones. It was certainly, however, planned by G-d in order to arouse you and tell you that the essential gift [of the land] is destined to be fulfilled in the future when all three will come [into our possession] together with the remnants of the seven nations [that were not as yet conquered]. . . . A [Scriptural allusion] of this is the conquest of the four kings which Hashem did on behalf of Avraham. Three [of the kings] corresponded to the Kenites, Kenazites, and Kadmonites and the fourth [king], Tidal, king of the nations, hints at the coalition of the remaining [forces] of the seven nations. **Ohr HaChaim, Parshas Lech Lecha, Gen. 15:18**

VII. The Practicalities of Legal Ownership

A.

אמר רב יהודה אמר רב: ישראל שזקף לבינה להשתחות לה ובא עובד כוכבים והשתחזה לה - אסרה, מנלן דאסרה? א"ר אלעזר: כתחילה של א"י, דאמר רחמנא: (דברים יב) ואשריהם תשרפון באש, מכדי ירושה היא להם מאבותיהם, ואין אדם אוסר דבר שאינו שלך ואי משום הנך דמעיקרא, בכיטולא בעלמא סגי להו אלא מדפלחו ישראל לעגל, גלו אדעתיהו דניחא להו בעבודת כוכבים, וכי אתו עובדי כוכבים, שליחותא דידהו עבדל ה"נ ישראל שזקף לבינה, גליא דעתיה דניחא ליה בעבודת כוכבים, וכי אתא עובד כוכבים ופלח לה, שליחותא דידהו קעביד. ודלמא בעגל הוא דניחא להו, במידי אחרנא לא אמר קרא: (שמות לב) אלה אלהיך ישראל, מלמד שאיוו לאלוהות הרבה. אימא: כל דבהדי עגל ניתסרו, מכאן ואילך נישתרי מאן מוכח. עבודה זרה נג:

Rav Yehudah said in the name of Rav: If an Israelite set up a brick to worship [but did not do so] and an idolater came and worshipped it, it is prohibited. Whence have we that it is prohibited? R. Eleazar said: It is the same as happened at the beginning of the settlement in the land of Israel; for the Divine Law declared, And burn their Asherim with fire. **Now it was an inheritance to [the Israelites] from their ancestors** and a man cannot make prohibited what does not belong to him! If [it is assumed that the reason was] on account of those [Asherim] which existed there originally, then just an annulment would have sufficed! But inasmuch as the Israelites worshipped the Golden Calf, they revealed their proneness for idolatry, so when the idolaters came [and worshipped Asherim] they acted according to [the Israelite's] bidding. Similarly when an Israelite set up a brick, he revealed his proneness for idolatry; therefore when a heathen came and worshipped it he acted according to [the Israelite's] bidding. But perhaps the proneness was only for the Golden Calf and for nothing else! No; Scripture states, (Exodus 32:4) "These are your gods, O Israel," which proves that they lusted for many gods. Conclude, then, that all [the Asherim] which existed at the same time as the Golden Calf are prohibited, but those planted subsequently are permitted! Who is able to distinguish between them? **Avodah Zara 53b**

B.

(1) והיינו טעמא [של ההלכה דדינא דמלכותא דינא] דדינו דינא שארץ שלו היא ואף הדיוט שיש לו קרקע כך דינו שלא יהנה אדם מארצו אלא מדעתו ובקצבתו. רא"ש נדרים ג:יא

The reason that the laws issued by the king (דינא דמלכותא דינא) are binding is because [the king] actually owns the land of his kingdom. Even a commoner who owns land has the right to proclaim that no one is allowed to derive pleasure from his land without his permission and under the specific conditions that he demands. **Rosh, Nedarim 3:11**

(2) כתבו בתוספות דדוקא במלכי עובדי כוכבים אמר דדינא דמלכותא דינא מפני שהארץ שלו ויכול לומר להם אם לא תעשו מצותי אגרש אתכם מן הארץ אבל במלכי ישראל לא לפי שא"י כל ישראל שותפין בה. רבינו ניסים (ר"ן) נדרים כה.

Tosefos wrote that the laws issued by the king (דינא דמלכותא דינא) are binding only when it is issued by a non-Jewish king, because [the king] actually owns the land of his kingdom and is therefore able to tell his subjects, "If you don't listen to my orders I will expel you from the land." This doesn't apply to Jewish kings as the land of Israel is jointly owned by all of the people of Israel. **Rabbainu Nissim, Nedarim 28a**

C.

... אין לך אדם שאין לו ארבע אמות בארץ ישראל דקרקע אינה נגזלת . . . תוספות, בבא בתרא מד:

... There is no Jew that doesn't own at least four cubits within the Land of Israel, as the land can never be stolen . . . **Bava Basra 44b**